

МУДДАТИДАН УТКАН ХОМИЛАДОРЛИКНИ ПРОГНОЗЛАШ ВА ОЛИБ БОРИШ ТАКТИКАСИНИНГ ЗАМОНАВИЙ АКУШЕРЛИК ЖИХАТЛАРИ

Исмоилова М.З.

Туксанова Д.И.

Тошкент Давлат Тиббиёт Университети

<https://orcid.org/0000-0002-7626-0410>

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21104972>

Муддатидан ўтган ҳомиладорлик замонавий акушерликнинг муҳим муаммоларидан бири ҳисобланади. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра, ҳомиладорликнинг 42 ҳафта ва ундан ортиқ давом этиши муддатидан ўтган ҳомиладорлик сифатида баҳоланади. Бундай ҳолатлар умумий туғруқларнинг 5–10 фоизини ташкил этади. Ҳомиладорлик муддатининг ортиши натижасида она ва ҳомилада турли асоратлар юзага келиши мумкин. Шу сабабли мазкур ҳолатни эрта прогнозлаш ва ўз вақтида профилактик чораларни кўриш катта аҳамиятга эга.

Муддатидан ўтган ҳомиладорликни эрта аниқлаш ва хавф гуруҳларини шакллантиришда замонавий прогнозлаш усулларининг аҳамиятини баҳолаш.

Илмий адабиётлар таҳлили ва замонавий клиник тавсиялар асосида муддатидан ўтган ҳомиладорликнинг хавф омиллари ўрганилди.

Биринчи туғруқ, анамнезда муддатидан ўтган ҳомиладорлик, семизлик, эндокрин касалликлар ва генетик омиллар асосий хавф омиллари сифатида аниқланди. Биринчи триместрдаги ультратовуш текшируви ёрдамида гестацион ёшни аниқ белгилаш муддат хатоларини камайтириб, ортиқча ташхис қўйилишининг олдини олади.

Муддатидан ўтган ҳомиладорликни прогнозлашда хавф омилларини баҳолаш ва эрта УТТ натижаларига асосланган ёндашув перинатал асоратларни камайтириш имконини беради.

Калит сўзлар: муддатидан ўтган ҳомиладорлик, прогнозлаш, перинатал хавф, плацентар етишмовчилик, кардиотокография, доплерометрия.

Тадқиқот мақсади

Муддатидан ўтган ҳомиладорликни эрта прогнозлашда қўлланилаётган замонавий усулларни таҳлил қилиш ҳамда уларнинг клиник аҳамиятини баҳолаш.

Материаллар ва усуллар

Мақола тайёрлаш жараёнида сўнгги йилларда нашр этилган хорижий ва маҳаллий илмий манбалар, клиник тавсиялар ҳамда акушерлик соҳасидаги тадқиқотлар таҳлил қилинди. Шунингдек, муддатидан ўтган ҳомиладорлик ривожланишида иштирок этувчи асосий хавф омиллари баҳоланди.

Натижалар ва муҳокама

Муддатидан ўтган ҳомиладорликнинг келиб чиқиш механизми тўлиқ ўрганилмаган бўлса-да, бир қатор хавф омиллари мавжудлиги аниқланган. Биринчи туғруқ бўлиши, анамнезда муддатидан ўтган ҳомиладорликнинг мавжудлиги, эндокрин касалликлар, семизлик, моддалар алмашинувининг бузилиши ва ирсий омиллар асосий хавф омиллари ҳисобланади.

Ҳозирги вақтда ҳомиладорлик муддатини аниқ белгилаш прогнозлашнинг энг муҳим босқичларидан бири ҳисобланади. Биринчи триместрда бажарилган

ультратовуш текшируви гестацион ёшни юқори аниқликда белгилаш имконини беради. Бу эса ҳомиладорлик муддатини нотўғри баҳолаш ҳолатларини камайтиради.

Замонавий тадқиқотларда биокимёвий маркерларни ўрганишга ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Плацентар гормонлар, хорионик гонадотропин, плацентар ўсиш фактори ва бошқа кўрсаткичлар асосида муддатидан ўтган ҳомиладорлик хавфини баҳолаш мумкинлиги кўрсатилган.

Кардиотокография ҳомиланинг функционал ҳолатини баҳолашда муҳим усул ҳисобланади. Ҳомила юрак уришларининг вариабеллиги пасайиши плацентар етишмовчиликнинг эрта белгиси бўлиши мумкин. Допплерометрия эса бачадон-плацента-ҳомила тизимидаги қон оқимини баҳолаш имконини беради.

Амниотик суюқлик индексини баҳолаш ҳам муҳим диагностик аҳамиятга эга. Сув миқдорининг камайиши ҳомила гипоксияси хавфи ортиши билан боғлиқ бўлиб, фаол акушерлик тактикасини талаб қилиши мумкин.

Сўнгги йилларда сунъий интеллект технологияларидан фойдаланиш ҳам кенгаймоқда. Электрон тиббий маълумотлар асосида хавф гуруҳларини автоматик аниқлаш ва индивидуал прогноз моделларини яратиш бўйича тадқиқотлар олиб борилмоқда.

Муддатидан ўтган ҳомиладорликни эрта прогнозлашда комплекс ёндашув энг самарали усул ҳисобланади. Яъни анамнез маълумотлари, клиник кўрсаткичлар, лаборатор таҳлиллар ва инструментал текширувлар натижаларини биргаликда баҳолаш юқори диагностик аниқликни таъминлайди.

Хулоса

Муддатидан ўтган ҳомиладорликни эрта прогнозлаш она ва ҳомила саломатлигини муҳофаза қилишда муҳим аҳамият касб этади. Биринчи триместрдаги ультратовуш текшируви, хавф омилларини баҳолаш, кардиотокография ва доплерометрия каби замонавий усулларни комплекс қўллаш асоратларнинг олдини олиш имконини беради. Келажақда сунъий интеллект технологияларининг жорий этилиши прогнозлаш сифатини янада оширишга хизмат қилади.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Исмоилова, М. З. (2023). Развитие Прогностических Маркер У Женщин Проявляющий Преждевременных Родов С Инфекциями Мочеполовой Системы. AMALIY VA TIBBIYOT FANLARI ILMIY JURNALI, 2(5), 362-367.
2. Исмоилова, М. З. (2023). Структурно-Оптические Свойства Сыворотки Крови И Ее Роль В Прогнозирования Развития Родовой Деятельности При Пролонгированной Беременности. AMALIY VA TIBBIYOT FANLARI ILMIY JURNALI, 2(12), 903-912.
3. Исмоилова, М. З., & Туксанова, Д. И. (2021). MICROBIOLOGICAL RECOGNITION OF ANTIBODIES TO ANTIGENS OF MICROORGANISMS IN WOMEN WITH INFLAMMATORY DISEASES OF THE GENITAL. УЗБЕКСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ ЖУРНАЛ, 2(5).
4. Ismoilova, M. I. (2022). Comparative Analysis of Calprotectin and Helicobacter Pylori in the Faces and Interleukin-6 in the Blood of Patients with and without Covid-19 Before and After the Treatment. Central Asian Journal of Medical and Natural Science, 3(5), 218-222.
5. Ismoilova, M. Z. (2023). Modern Obstetric Aspects of Prognosis and Management of Post-Term Pregnancy. INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH SYSTEMS AND MEDICAL

SCIENCES, 2(4), 93-96.

6. Ismoilova, M. Z. (2023). Preeclampsia in Multiparous Women and their Actions of the Body.

7. Ismoilova, M. Z. (2023). PREGNANCIES COMPLICATED BY PRETERM DELIVERY AND HYPERTENSIVE DISORDERS OF PREGNANCY. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 3(4), 265-270.

8. Исмоилова Мавлюда Зубайдовна (2023) Современные Акушерские Тактики Ведение Переношенной Беременности И Их Профилактики Воспалительными Заболеваниями Половых Путей ISSN:2181-3464|jild:02 Nashr:12 2023

9. Исмоилова Мавлюда Зубайдовна\ Течение Беременности И Исходы Родов У Женщин С Переношенной Беременностью\ CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES \Volume: 04 Issue:06 \ Nov-Dec 2023 ISSN:2660-4159\

10. Туксанова Д.И. Исмоилова М.З\ СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ВЫБОРА АКУШЕРСКОЙ ТАКТИКИ ПРИ ПРОЛОНГИРОВАННОЙ БЕРЕМЕННОСТИ Received: 20.04.2026, Accepted: 06.05.2026, Published: 10.05.2026\ 5 (91) 2026 «Тиббийтда янги кун» ISSN 2181-712X. EISSN 2181-2187